

From: [Uros Gruden](#)
To: [Uros Gruden](#)
Subject: FW: ZEP
Date: 28. november 2013 20:08:26

pl,m

»Poslance s hrbtenico hočemo – dokler se ne zgodijo; po novih obrazih hlepimo – dokler jih ne vidimo; nove stranke podpiramo – dokler se ne ustanovijo ...«

GREGOR GOLOBIČ

Zares

Po letu dni, odkar se je Slovenija dvignila na protestih, je prišel trenutek ustanavljanja prvih »protestniških« strank. Gregor Golobič je s stranko Zares podobno fazo preživel v zadnjih letih; danes je sam nedvomno vpliven kritik, a je tudi politično nemočen, stranke Zares ni opaziti med javnomnenjskimi anketami. Verjetno drži, da se je stranka Zares sama v Sloveniji pokopala s svojimi visokimi merili. A to ne pomeni, da je njena usoda nepomembna. Po njej ostaja namreč vprašanje: Je od politike mogoče zahtevati še kaj več?

Pišer: Borut Mekina

Foto: Uroš Abram

► Imeli smo kratek izpad z vlado Andreja Bajuka in potem radikalen izpad prvega Janševega mandata. A če se strinjам, da je letos prišlo do preobrata, pa ne mislim, da se je zgodil preobrat v nekem temeljnem pomenu. Slovenija se še vedno ne zaveda svojih resničnih problemov niti ne čuti potrebe po tem, da mora dolgoročneje razmisliti o svojih nacionalnih ambicijah. Tega ni videti ne v tej vladi ne v katerikoli drugi parlamentarni stranki.

A tudi vam oziroma vsem Drnovškovim vladam lahko zamerimo, da ste bili takoj po osamosvojitvi osredotočeni na kratkoročne cilje. Tiste, ki so tedaj govorili o potrebi po viziji, po strategijah, usklajenih politikah, ste v LDS pošiljali k psihiatrom.

► Priznam, da smo tedaj vsi skupaj sledili razmeroma enostavnim in na videz samoumevnim ciljem. Na koncu je kot posledica tega Slovenija precej rokohitrsko vstopila še v evroobmočje, kamor smo po EU in Nato že šli z neko vztrajnostjo, ki ni bila plod razmisleka in je prej ali slej temeljila na našem neodnosu do lastnih institucij, kamor sodi tudi valuta. A ne samo v Sloveniji, tudi širše v Evropi in svetu so zadeve kasneje postale veliko bolj zapletene,

Premierka je dejala, da je v Sloveniji prišlo do preobrata. Se strinjate?

► Ne zdaj, ampak že ob nastopu njene vlade je na neki ravni prišlo do preobrata. Politika je postala bolj normalna, ne idealna, a vendarle takšna, da svojega poslanstva ne razume kot ustrahovanje ali izsiljevanje, temveč se trudi vsaj poslušati in ne izključevati. To je minimalen preobrat k normalnosti, ki je bila sicer značilna za pretežni del slovenske politike od osamosvojitve.

Kdaj smo padli v nenormalnost?

Imeli smo spodobnega in sposobnega predsednika republike – ne nazadnje tudi nov obraz, kar naj bi bilo zaželeno, a izvolili smo napudrano najstarejše.

kot so se zdele po padcu berlinskega zidu in ob naši osamosvojitvi. Vendar je tudi tisti Drnovšek, kot veste, po letu 2003 preselečenil z radikalno drugačnim pogledom, ko je začel zelo naglas razmišljati o novi, vzdržnejši ekonomiji ter drugačni globalni ekonomski in finančni ureditvi. Po tistem je žal nastopila prva Janševa vlada, ki je samo sebe razumela kot konec zgodovine, kjer, če se še spomnite Janševih popovčic, 'na nebu ni bilo nikjer nobenega oblaka'; – razen Drnovška, ki so se ga očitno lotili iz nekega dolgočasja ...

Rokohitrski vstop v evroobmočje je bila bolj vaša odločitev kot odločitev Janševe vlade.

► Vendarle bi Drnovšku štel bolj v plus, da se je zmozel postaviti po robu lastni zgodbi, kot pa da bi slepo vztrajal pri svojem starem prav. Tudi sam se nimam namena braniti – ta vrata so odprta na stežaj. O tem sem veliko razmišljal in tudi zato pred leti naredil zasuk, ne nazadnje z ustanovitvijo stranke Zares, ki je stvari postavila na nove temelje in s povsem drugačnimi prioriteta. V konsekvenci zato tudi nisem šel nabirat milij in fototerminov npr. na zunanje ministrstvo, kot bi bilo udobno in običajno, ampak sem v vladi vzel resor, ki je izrazito dolgoročen in v tem smislu politično nevhvalen ter zato vselej izrazito podcenjen in podcenjevan. Doslej noben politični lider ni želel zapravljati svoje kariere v resorju za znanost in visoko šolstvo. Z vidika slovenske »normalnosti« je bila to nespametna odločitev, priznam. Morda Drnovškova LDS ni bila dobra, a je bila tedaj vendarle daleč najmanj slaba v Sloveniji. Lahko se strinjam, da je bila Zares najslabša možna stranka, ampak zagotavljam vam, da ni bilo nobene boljše in je očitno še deset let ne bo, z vsemi postvstajniškimi grupacijami vred. Ko – in če – se bodo zares potrudili, bodo na mnogih področjih prišli tja, kjer je Zares že bil.

Ena od novih strank ponuja demokratični socializem. Ste prebrali njena programska izhodišča?

► Da, sem, in moram reči, da mi je njen poskus čisto simpatičen. To se nanaša predvsem na analizo stanja in številnih vzrokov zanj, ne pa na ravni predlogov, kaj bi bilo treba storiti, ker jih ni dovolj. To pa je tudi najtežji del. Program stranke Zares je bil tu precej natančnejši. Predlog, da se določi razmerje med najvišjimi in

najnižjimi plačami ali pa krajši delovnik, smo imeli v programu že leta 2011. Mi smo še veliko bolj radikalno predlagali, da so po skandinavskem modelu javno dostopne dohodninske napovedi vseh državljanov. Nič ni hujšega za šentflorjansko mentaliteto in nič usodnejšega za dežurne pridigarje morale! Konkretizirali smo predloge o ekonomski demokraciji, soupravljanju, delitvi dobička, socialnem podjetništvu. Pa spremembo volilne zakonodaje in omejitve financiranja strank, zakon o zaplembi nezakonito pridobljenega premoženja, o izgubi funkcije in prepovedi kandidiranja za tiste v sodnih postopkih ali obsojene ... Zato je tragikomično, kakšen problem za vse te nove grupacije danes pomeni prav stranka Zares. Pravi simptom. Vsi čutijo strašno potrebo, da se od nje distancirajo. Kar pomeni, da je njihov horizont zelo zamejen s tabloidno dieto zadnjih let – prav tisto, proti kateri naj bi se borili. Ko rečejo: Vsi so isti, ali: 20 let se je samo kradlo, je to izhodišče, ki jih obsoja na tabloidni domet aktualne politike. In to je to.

Dobro, ampak saj tudi sami pravite, da je tega norenja sedaj konec.

► Danes v Sloveniji politika ni največji problem, je kvečjemu del problema, ki ga sokreira in se z njim hrani, z nekim vzdušjem, ki ga v enaki meri ustvarjajo mediji – in na njem parazitirajo, tako kot volivci. Gre

za stanje duha, za rumeni zadah, zato pravim, da ne more biti govora o resnem preobratu. Izvolitev Pahorja za predsednika države kaže, da je še zmeraj vse isto. Ne nazadnje: imeli smo spodobnega in sposobnega predsednika republike – navsezadnje tudi nov obraz, kar naj bi bilo zaželeno, a izvolili smo napudrano najstarejše ...

Pod Pahorjevo vlado je veljalo, da so glavni problem referendum. Te smo zdaj prepovedali. Bo zdaj vladam lažje tudi zaradi tega?

► Referendumi niso blokirali najpomembnejših odločitev. S to prepovedjo se bo omenjeno stanje duha zgolj drugače izražalo. Recimo na volitvah. Preprosto povedano, samozavcrovani omejcenci, ki jim je »skupno« le geslo, bodo še naprej dobivali največ glasov. Še zmeraj bo v vsakem primeru enako težko odpirati najpomembnejše, dolgoročne probleme.

Torej bi se strinjali s Francetom Bučarjem, ki je dejal, da je največji problem prevlada strankokracije? Torej strankokracije, ki je prevladala nad obćim interesom, zaradi česar so v Sloveniji poslanci nemoćni?

► To je samo deloma res, ker gre za hudo poenostavljanje, s katerim pa se vsi spontano strinjamo. Dokler se kaj ne zgodi. Tako se je v pomembnem trenutku pred leti neki poslanec uprl temu politikantskemu strankarskemu izsiljevanju in

Stranke preziramo kot hudodelske združbe, ki zapravljajo naš denar, in sočasno od njih pričakujemo, da bodo suvereno rešile lokalne in globalne probleme sodobne družbe.

radikalnemu omejevanju neodvisnosti poslanca. Ciril Pucko. Imajo privrženci protistrankokracije pozitivne asociacije ob njegovem imenu? Dejansko bi moral biti to izredno pozitiven lik, a so medijsko in sicer veliko bolj obveljale skrajne diskvalifikacije partitokrata Peterleta in podobnih brezsravnicev – nazadnje se je izživljal Žerjav, ki se ni nikoli niti od daleč približal volilnemu rezultatu, ki ga je Pucko dobil na volitvah po prestopu. Ciril Pucko je tedaj demonstriral vse to, kar zahteva Bučar, ki se ne takrat ne kasneje ni oglasil njemu v bran. Zakaj ne? Ker je problem širši. Poslance s hrbtenico hočemo – dokler se ne zgodijo; po novih obrazih hlepimo – dokler jih ne vidimo; nove stranke podpiramo – dokler se ne ustanovijo ... Ekstremi slovenskega lepodušniškega sindroma. Stranke preziramo kot hudodelske združbe, ki zgolj zapravljajo naš denar, in sočasno od njih pričakujemo, da bodo suvereno in strokovno rešile lokalne in globalne probleme sodobne družbe.

Je pa dejstvo, da so v Sloveniji po osamosvojitvi interesi posameznih političnih strank vse bolj prevladovali nad interesom države. Omenili ste vstop v evroobmočje, lahko bi dodali še konflikt s Hrvaško ali pa prisilno dvigovanje gospodarske rasti prek zadolževanja.

► Danes je prelahko kritizirati stranke. Bučar je tukaj 'otrok socializma' in tudi Kučana nisem nikoli razumel, ko je imel toliko povedati čez stranke nasploh. Kaj pa je alternativa? Razsvetljeni vladar, ki preprosto ve, kaj je obči interes? Totalitarni vodja, ki to prepričanje »posplošuje« s palico? Trdim, da stranke vendarle zastopajo širši interes kot pa večina mnenjskih voditeljev oz. vodencov, ki se občasno oglašajo in imajo domnevno odgovore na vsa vprašanja. Stranka že po definiciji pomeni zgolj eno stran, politična partija pomeni en del, part. Obči interes je lahko samo približna rezultanta, nihče ga ne uteleša. To seveda ne gre v zgoraj omenjeni ekstremni vse-ali-nič kontekst. Če stranke a priori zavračamo, je to isto, kot da jih nekritično kujemo v zvezde, a potem od njih v nobenem primeru ne zahtevamo in ne moremo dobiti tistega, kar bi morali. Da so jasne in transparentne v svojih stališčih, da sodelujejo in da se samooomejujejo.

Kaj v tem smislu menite o vladi Alenke Bratušek?

► O njej imam gotovo boljše mnenje kot o prejšnji vladi. Bolj ali manj nehoti je zaradi blokiranosti slovenske politike prebrodila to živo blato nore politike rezanja, ki jo je pod taktirko Merklove vsiljeval Olli Rehn & Co. To 'dclanje Francozinje', ta *muddle through* se je srečno dovršil zdaj, ko so nemške volitve mimo in vse skrbijo evropske volitve oz. porast proti-EU strank, katerih vzpon je tudi edina rast, ki so jo proizvedli varčevalni ukrepi EU ... Vsem je jasno, da spremenjene evropske ocene Slovenije niso utemeljene na nekih spremenjenih dejstvih. Gre evidentno za gesto gospodarja, ki je do včeraj svojemu podrejenemu govoril, da je ničvreden, sedaj pa, da mogoče še bo kaj iz njega. V tem smislu je seveda dnevnopolitično lažje dihati, saj obrestne mere padajo, ampak Slovenija zaradi tega objektivno ni v nič kaj boljši kondiciji. Je kaj bolj odporna proti naslednjim tovrstnim situacijam? Ni.

Eden največjih konfliktov znotraj Pahorjeve vlade se je odvrtil okrog TEŠ 6. Ta mesec so v Holdingu slovenskih elektrarn prvič javno priznali, kar ste vi ponavljali že tedaj: da bo velenjski lignit dražji, kot so obljubljali v Premogovniku Velenje, in da bo to podrla ekonomiko TEŠ 6.

► Jasno, to so že tedaj nakazovale številne raziskave, ki pa jih ni nihče drug hotel jemati resno. Demonstracija tipičnega moralnega hazarda. Ob zadnji preiskavi NPU so tisti, ki peljejo TEŠ 6 naprej, mirno in javno razkladali, da so delnice rudnika Velenje, ki ima za naslednjih 40 let ekskluzivno in tako rekoč po vsaki ceni razprodano vso zalogo lignita, ničvredne ... To pove vse.

A stranka SD, ki je bila tedaj vaša največja nasprotnica, je danes najbolj popularna, recimo, zaupanja vredna stranka. Kako pa to?

► Kot sem že večkrat rekel: volivci imajo vedno prav. A ne zato, ker se ne bi (z)motili, ampak zato, ker bodo – v tem primeru – sami plačevali dražjo elektriko. SD je stranka, ki je izrazito zaznamovana s korupcijo TEŠ 6. Bila je politični sponzor Uroša Rotnika. Postavila ga je na čelo nadzornega sveta Slovenske odškodninske družbe, enega največjih upravljavcev slovenskega državnega premoženja, kjer ga je ohranila celo po tem, ko je bil Rotnik že umaknjen z vodenja TEŠ. Pahor najbrž o tem ne ve nič, saj je bil samo predsednik vlade.

Predstavljajte si, da bi tedaj vi vodili gospodarsko ministrstvo, ne pa Lahovnik. Kaj bi sploh lahko še naredili ob nastopu vašega mandata s TEŠ 6, ko pa sta bili nekaj mesecev prej že vplačana rezervacija v višini 25 milijonov evrov in podpisana pogodba?

► Vse bi lahko naredili. Lahko bi mirno odstopili od pogodbe in kasneje izterjali še teh 25 milijonov, ker so po obligacijskem zakonu koruptivne pogodbe nične, tedaj pa je bilo za kaj takšnega že dovolj indicjev. A kot veste, Lahovnik dolgo ni storil ničesar, ni razrešil ne Jožeta Zagožna, ni želel niti pregledati pogodbe z Alstomom, nato pa je na vrh HSE pripeljal Boruta Meha, ki je z njegovim soglasjem vplačal dodatnih 80 milijonov evrov, da bi naredil investicijo nepovratno. In šele potem sta o tem obvestila vlado. Lahovnik, Meh in Pahor so iz TEŠ 6 naredili Patrio Pahorjeve vlade. Ampak po moji oceni bi bilo tudi danes projekt ceneje in racionalneje ustaviti kot pa graditi naprej. Avstrijci so zgradili nuklearko do zadnje faze, pa je niso zagnali – celo brez ekonomskih razlogov, ki jih imamo mi prek glave. TEŠ 6 je in bo samo sežigalnica evrov, poleg brezglavega stroška izgradnje bo enormna tudi proizvodnja izgube v nadaljevanju.

Začela sva z domnevnim preobratom v Sloveniji, pozabila pa dodati, da je v tistem trenutku evropska desnica razmere v Sloveniji označila za skrb zbujajoče. Govorim o znani resoluciji Evropske ljudske stranke (EPP). Je ta resolucija zgolj neki res skrajni poskus reševanja Janeza Janše?

► Nedavno sem ga videl v Odmevih, kjer se je zgražal nad tem, da Slovenci premalo resno jemljejo ta dokument, češ da je to resolucijo izdala tako rekoč svetovna akademija znanosti. Očitno je v ta pamflet res veliko investiral. Že ob volitvah 2004 sem prvič videl, kako deluje ta grupacija. Takrat je na neki shod SDS prišel generalni sekretar EPP, aparatčik, ki je Ropa kot aktualnega predsednika vlade obravnaval kot zadnjega smrkavca. Približno tako kot zdaj obravnavajo slovensko pravosodje. Že tedaj sem povedal, da je Evropska ljudska stranka očitno zadnja dedinja Kominterne in te boljše-vistične logike ščitenja svojih agentur. Ta resolucija torej ne preseneča, ker je to mentaliteta EPP. Idejo lustracije pa podpiram ... **Ker je komuniste, torej njih same, vendarle treba lustrirati?**

► Če že koga, potem bi bilo treba v EU

Evropska ljudska stranka je očitno zadnja dedinja Kominterne in te boljševidistične logike ščitenja svojih agencij. Ta resolucija torej ne preseneča, ker je to mentaliteta EPP.

Ilustrirati protagoniste odrekovalne, *austerity* politike. Na vesti imajo zelo veliko nepotrebne človeškega trpljenja. In to je vse, kar lahko v zvezi s to resolucijo rečemo, poleg tega da jih ignoriramo.

Kaj pa notranjepolitično?

► Resolucija je obliž na Janšev prizadet narcizem. Na drugi strani pa mu veliko pomeni v razmerju do dvigajočih se konkurenčnih strank na slovenskih dcsnici in članic EPP, torej v odnosu do SLS in NSi, ki poskušata to situacijo končno izkoristiti in se po dveh desetletjih izviti izpod hegemonične pokrovke oz. se vzpostaviti kot neka suverena opcija. Tu ima svojo vlogo padec lazaristov v slovenski cerkvi, ki je pod Štuhečevim ideološkim vodstvom vsa ta leta strumno stala za Janšo. Histerični nastop Štuheca ob odpoklicu obeh nadškofov je bil očitno spontan, ekstremen in nenavadno predrzen. Evidentno je, da so ogroženi temelji neke zgradbe, ki so jo gradili od začetka devetdesetih let. Intervencija EPP je ekonomskopropagandni program Janeza Janše, s katerim skuša vnaprej kompenzirati izgubo, ki se morebiti obeta zaradi drugačnih prioritete cerkve.

Morda pa utegnemo dobiti celo normalno desnico. Smo priča koncu kulturnega boja?

► Mislim, da ne. Hojs iz NSi je ta teden npr. tvitnil, da bo zakon, ki daje minimalne odškodnine izbrisanim, nagradil tiste, ki so »se norčevali iz naše osamosvojitve«. Če pomislimo, kakšna logika stoji za tem, kakšen pravni red predpostavlja ta govornica, da je torej domnevno norčevanje dopustno in primerno sankcionirati z izgubo temeljnih pravic, vidimo, da problem ni v Janši, ampak v mentaliteti, ki je postala prevladujoča v celi politični hemisferi. In tudi na t. i. levici jih kar nekaj, ki v malih možganih ohranjajo ta refleks.

Se kdaj pri sebi sprašujete: Janša je obsojen, pa ima še zmeraj desetodstotno javnomnenjsko podporo, jaz, ki sem priznal napako, pa sem naredil politični samomor?

► Ne bom rekel, da me to zabava, a stališče, zaradi katerega sam mirno živim, je, da to ni moj problem. To je veliko bolj problem vseh drugih.

Pogosto ste dejali, da lahko Slovenija preboj doživi le s pomočjo vlaganj v raziskave in razvoj. A če pogledamo zgolj v inkubatorje, v te centre podjetniškega razvoja, lahko v njih najdemo podjetja, ki se ukvarjajo s prerokovanjem. Res

verjamete, da lahko z investicijami v raziskave in razvoj spremenimo pot?

► Pogledati je treba le države, ki so zelo uspešne – ne z danes na jutri, ampak dolgoročno. Avstrija, Nemčija in tudi skandinavske države so se že davno odločile za sistematično, dolgoročno ter od vsakokratnih političnih opcij neodvisno investiranje v ta področja in zato žanjejo uspehe. Sicer pa inkubatorji niso bili stvar mojega resorja, ampak so bili vezani na gospodarsko ministrstvo. Beseda inkubator v osnovi ni metafora, izhaja iz ZDA, kjer je župan nekega mesta dal bodočim podjetnikom na voljo prostore opuščene kurje farme, torej piščančji inkubator. To so bili neugledni prostori, zgolj streha nad glavo, električni priključek in žarnica. Pri nas pa se iz inkubatorjev dela projekt sam na sebi. Odprtja enega sem se udeležil in zgroženo ugotovil, da se podjetja vanj vseljujejo z namenom, da bi tam trajno ostala. Izbirala so na primer, ali bodo imela na tleh tapison ali parket. To je slovenska sprevrženost, kjer zamenjujemo cilj z sredstvom. Instrumenti, ki smo razvijali mi, pa so bili centri odličnosti in kompetenčni centri, skratka forme, prek katerih je bilo mogoče med seboj povezovati institucije znanja, inštitute in fakultete ter inovativno gospodarstvo. In tukaj nam je uspelo. Ker denarja nismo zaradi 'miru v hiši' razpršili po ustanovah ali regijah, ampak smo ga na podlagi temeljitih presoj mednarodnih recenzentov fokusirali v izbrana področja, kjer imamo globalno gledano možnost preboja. In kakšni, konkretno, so ti uspehi?

► V zadnjem času prihajajo prav iz centrov odličnosti (CO) redke pozitivne novice. Ne le kot informacije o številnih patentih in inovacijah. Morda ste brali o Polimatu, ki se ukvarja z razvojem polimernih materialov in prek inovacijske pisarne nastopa tudi na ameriškem trgu, pa CO Nizkoogljivične tehnologije, ki je med vodilnimi v svetu pri razvoju zmogljivih baterij, ne nazadnje tudi CO Vesoljskih tehnologij, ki se pripravljajo na izstrelitev mikrosatelita, z veliko neposredno uporabnostjo in tudi možnostjo komercializacije... Centri odličnosti so ob tem omogočili nakup večje in dražje raziskovalne opreme, ki pomeni pomembno infrastrukturo za raziskovalne ustanove in gospodarstvo. Te dni sem zasledil komentarje študentske organizacije Iskra o

spremembi zakona o visokem šolstvu. Med drugim nasprotujejo ureditvi področja t. i. odcepljenih oz. spin-off podjetij, češ da je to komercializacija univerzic in način odtakanja znanja iz nje. To je absurd. Potem je treba prepovedati profesorjem, da objavljajo knjige zunaj univerzitetnih skript, ker s tem tudi odtoka znanje.

Toda slovensko gospodarstvo je v zadnjem desetletju dobilo izredno veliko pomoči, potem pa so ekonomisti izračunali, da ta pomoč ni bila porabljena za investicije ali razvoj, ampak za plače.

► Ker so bile tovrstne olajšave – predvsem skozi ukinitve davka na plačilno listo – dane na besedo. Ob tem pa je treba dodati, da je slovensko gospodarstvo oziroma njegov inovativni del po deležu denarja, ki ga namenja za R&D in kamor se šteje tudi tisto, kar v ta namen dobijo od države, v samem evropskem vrhu – z daleč največjo rastjo v času po krizi. S skupno okoli 2,8 odstotka BDP-ja v letu 2011 smo na šestem mestu v EU takoj za prej omenjenimi državami. Res pa je, da vmes ni bilo kaj dosti narejenega oz. je bila narejena celo škoda in da se zdaj ti projekti iztekajo, zato je vprašanje, kaj bo. Se bodo poskušali ohraniti mukoma vzpostavljeni trendi? Bo denar namenjen res najboljšim ali vsakemu po malem? To je tisto, po čemer se razlikujejo uspešne države od neuspešnih. Uspešne države sledijo določeni politiki vztrajno in dosledno. Tega v Sloveniji ni. Ni dolgoročnih politik oz. se tam, kjer vendarle so, ne upoštevajo. To je glavna razlika, ki jo vidim. Zakaj torej zmaguje politikantstvo? Zakaj ni dolgoročnih politik in strategij? Zakaj so politike razglašene? Je treba zamenjati volilni sistem ali volivce? Izvoliti nove stranke?

► Ob mnogočem se mi vse bolj zdi, da je poglobljen vzrok v nekakšni – nimam ustreznjšega izraza – hlapčevski mentaliteti. In sicer ne v vrednostnem smislu, ampak v tistem pomenu besede, kjer se na hlapca navezuje poseben položaj v družbi, v katerem je omejen na izvrševanje tistega, kar mu je dano narediti. Gre za razliko v dojemanju in pojmovanju časa, načrtovanja in organiziranja. Zdi se mi, da je to naš problem. Zaradi večstoletnih zgodovinskih okoliščin zelo zlahka zavračamo vse institucije, živimo v neki navidezni inerciji in se izčrpavamo v tabloidnosti. Poglejte primer gradbenih podjetij. Kako se je pri nas končalo? Z nekim

Kaj ta nacija sploh hoče? Kaj, kar se ne izčrpa v ničelni igri vsakdanjih ničevosti. Po koncu zapoznele pubertete smo kot nacija v obdobju krize identitete.

perverzним užitek, da je šlo vse v maloro, smo ob naslajanju nad bankrotiranimi in procesiranimi spregledali, da podjetij ni več, da delovnih mest ni več, da desetletja akumulirano inženirsko znanje izgineva. Sedaj pa si pogledajte, kaj se je zgodilo v Avstriji, kjer je prav tako šel v stečaj gigant Alpine Bau. Avstrijska država se ni zadovoljila s pregonom posameznikov in kratkoročno tabloidno privlačnostjo populusa ter ostala križem rok, ampak je skozi različna manjša gradbena podjetja ohranila praktično vsa delovna mesta, vso mehanizacijo, vse znanje in vse domače projekte ... Teга nadaljevanja pri nas ni. Srečni smo, ko slišimo žago, in ne vidimo, da pada v našem gozdu.

Če bi bili stric iz ozadja, katero reformo bi dali v ospredje v bližnji prihodnosti? Pokojninsko, zdravstveno?

► Nobeno. Vse to se mi zdijo precej

tehnične, sekundarne stvari.

Je potem morda reforma volilnega sistema ta potrební, nerutinski korak?

► Že kar nekaj časa govorimo o tem, da je treba ukiniti volilne okraje. Zares je dosegel nezdržljivost županske in poslanske funkcije, a logika okrajev vseeno favorizira kandidate s poudarjeno lokalnim dometom. Ukinitvev okrajev in močan preferenčni glas hi vsaj potencialno omogočala izvolitev ljudi s širšo in morda tudi dolgoročnojšo perspektivo. A vendarle, tisto, kar nam manjka in daleč presega vprašanje sprememb volilnega sistema, sta razprava in dogovor o novem družbenem sporazumu. Socialnem in generacijskem. Razvojnem in institucionalnem. Razlogi zanj so od tedaj, ko smo leta 2007 začeli govoriti o tem, vedno bolj očitni. Kaj ta nacija sploh hoče, je bistveno vprašanje.

Sploh še hoče in zmore kaj hoteti? Kaj, kar se ne izčrpa v ničelni igri vsakdanjih ničevosti. Po koncu zapoznele pubertete smo kot nacija v obdobju krize identitete.

Kaj danes še počnete, poleg tega da razmišljate o politiki?

► Mislite poleg tistega, kar se dnevno kotali po raznih medijih, da určjam dva časopisa, tri revije in štiri TV-programe, da upravljam dve parlamentarni stranki in usklajujem ustanavljanje treh novih? Za preživljanje mi ne ostane veliko časa ...

Ampak zares, kako preživite?

► Svetujem in sodlujem pri izvozu tehnoloških rešitev na področju mobilnih transakcijskih sistemov.

Kaj pa vrnitev k naravi? Status kmeta še imate?

► Imam. Le oljk do tega tedna še nisem utegnil obrati. x

PRVIČ V SLOVENIJI

EDINSTVENA MEDNARODNA INTERAKTIVNA
RAZSTAVA LEPEGA ŽIVLJENJA OD '50 do '90

naj živi življenje

LJUBLJANA - BTC - Hala A - Vhod A1
(nasproti Kristalne palače)
od 9.11.2013 do 31.1.2014
delovni čas BTC, Hale A

V primeru, če si želite razstavo ogledati v večji skupini izven delovnega časa, smo vam na voljo za rezervacijo termina in dodatne informacije: info@amcstudio.si ali na tel. +386 40 576 791.

AMC S d.o.o., Dunajska 158, 1000 Ljubljana